
INSTITUȚIILE UNIUNII EUROPENE

CONFORM TRATATULUI DE LA LISABONA,
INTRAT ÎN VIGOARE LA 1 DECEMBRIE 2009

Copyright © 2010 Editura *Nomina Lex*. Toate drepturile rezervate Editurii *Nomina Lex*. Nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată, reprodusă, arhivată sau transmisă sub nicio formă și prin niciun fel de mijloace mecanice sau electronice fără acordul scris al Editurii *Nomina Lex*. Drepturile de distribuție în străinătate aparțin în exclusivitate Editurii *Nomina Lex*.

Niciun exemplar din lucrarea de față nu poate fi comercializat decât însoțit de semnătura și ștampila editorului, aplicate pe interiorul ultimei coperte.

EDITURA NOMINA LEX

Director editorial: Av. Eduard Dragomir

Redactor șef: Av. Roxana Paliță

Tehnoredactor: Marieta Ilie

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
NIȚĂ, DAN

Instituțiile Uniunii Europene / Dan Niță, Eduard
Dragomir. - București : Nomina Lex, 2009
ISBN 978-606-8153-01-8

I. Dragomir, Eduard

341.217(4) UE:343.359.2+336.227.2

Editura Nomina Lex

București, Sect. 6, Bd. Timișoara, nr. 19, Bl. C6, Sc. B, Ap. 38, parter

Tel./Fax. 021/413.40.27; 0745.757.098; 0723.845.248; 0761.694.248;

Website: www.nominalex.ro;

Email: ejuridice@yahoo.com

Program: Luni/Vineri - 10⁰⁰-16⁰⁰

Notele, aprecierile, ideile ori concluziile cuprinse în prezenta lucrare aparțin autorilor și echipei de redacție, acestea neangajând în niciun fel vreo instituție publică sau privată. Această lucrare este editată în scop didactic și educativ. În materie de legislație comunitară, pentru uzul profesional, recomandăm consultarea edițiilor oficiale publicate în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.

Bun de tipar: februarie, 2010

Produs în România

Dan
NIȚĂ

Eduard
DRAGOMIR

INSTITUTIILE UNIUNII EUROPENE

CONFORM TRATATULUI DE LA LISABONA,
INTRAT ÎN VIGOARE LA 1 DECEMBRIE 2009

Părinților noștri!

ABREVIERI

ACP	- Africa, Caraibe, Pacific
AELS	- Asociația Europeană a Liberului Schimb
Art.	- Articolul
AUE	- Actul Unic European
BCE	- Banca Centrală Europeană
BERD	- Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BEI	- Banca Europeană de Investiții
CECO	- Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului
CE	- Comisia Europeană
CEE	- Comunitatea Economică Europeană
CEEA (Euratom)	- Comunitatea Europeană a Energiei Atomice
CES	- Comitetul Economic și Social
COREPER	- Comitetul Reprezentanților Permanenți
EUROPOL	- Oficiul European de Poliție
FRONTEX	- Agenția Europeană pentru Managementul Cooperării Operaționale la Frontierele Externe ale Statelor Membre ale Uniunii Europene
op. cit.	- Opera citată
ONU	- Organizația Națiunilor Unite
OSCE	- Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa
JAI	- Justiție și Afaceri interne
JOCE/JOUE	- Jurnalul Oficial al Comunităților (Uniunii) Europene
PAC	- Politica Agricolă Comună

p.	- Pagina
PE	- Parlamentul European
PESC	- Politica Externă și de Securitate Comună
RPC	- Regulamentul de Procedură al Consiliului
RPCE	- Regulamentul de Procedură al Comisiei Europene
RPCJ	- Regulamentul de Procedură al Curții de Justiție
RPPE	- Regulamentul de Procedură al Parlamentului European
RPT	- Regulamentul de Procedură al Tribunalului
RPTFP	- Regulamentul de Procedură al Tribunalului Funcției Publice
SEBC	- Sistemul European al Băncilor Centrale
SEE	- Spațiul Economică European
SME	- Sistemul Monetar European
SRL	- Societate cu Răspundere Limitată
TUE	- Tratatul privind Uniunea Europeană
TFUE	- Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene
TPI	- Tribunalul de Primă Instanță
UE	- Uniunea Europeană
UEO	- Uniunea Europei Occidentale

CUPRINS

ABREVIERI.....	5
PREFAȚĂ.....	21
CAPITOLUL 1. Scurt istoric al Uniunii Europene	25
1.1. Comunitățile Europene	25
1.1.1. <i>Tratatul de la Paris. Instituirea Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului</i>	<i>25</i>
1.1.2. <i>Tratatele de la Roma instituind Comunitatea Economică Europeană (CEE) și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice (Euratom, CEEA).....</i>	<i>27</i>
1.1.3. <i>Tratatul de fuziune.....</i>	<i>30</i>
1.1.4. <i>Actul Unic European.....</i>	<i>30</i>
1.1.5. <i>Extinderea numărului de state membre</i>	<i>31</i>
1.2. Uniunea Europeană.....	32
1.2.1. <i>Tratatul de la Maastricht</i>	<i>32</i>
1.2.2. <i>Tratatul de la Amsterdam.....</i>	<i>34</i>
1.2.3. <i>Tratatul de la Nisa.....</i>	<i>35</i>
1.2.4. <i>Tratatul instituind o Constituție pentru Europa</i>	<i>36</i>
1.2.5. <i>Tratatul de la Lisabona (intrat în vigoare la 1 decembrie 2009).....</i>	<i>37</i>
1.2.6. <i>Extinderea Uniunii Europene.....</i>	<i>38</i>
CAPITOLUL 2. Privire generală asupra instituțiilor Uniunii Europene.....	39
2.1. Sistemul instituțional comunitar. Aspecte generale.....	39

2.2. Evoluții istorice privind structura instituțională comunitară.....	40
2.3. Caracteristicile actuale ale instituțiilor.....	44
2.4. Principii care guvernează activitatea instituțiilor europene.....	46
2.4.1. <i>Principiul autonomiei instituțiilor comunitare</i>	46
2.4.2. <i>Principiul atribuirii de competențe</i>	47
2.4.3. <i>Principiul echilibrului instituțional</i>	47
2.4.4. <i>Principiul transparenței</i>	48
CAPITOLUL 3. Consiliul European.....	50
3.1. Aspecte introductive.....	50
3.2. Componența și funcționarea Consiliului European.....	54
3.2.1. <i>Componența Consiliului European</i>	54
3.2.2. <i>Pregătirea sesiunilor Consiliului European</i>	55
3.2.3. <i>Sesiunile Consiliului European</i>	57
3.2.4. <i>Actele adoptate de Consiliul European</i>	61
3.3. Atribuțiile Consiliului European.....	62
3.4. Președintele Consiliului European.....	66
CAPITOLUL 4. Consiliul.....	69
4.1. Delimitări conceptuale.....	69
4.2. Constituirea Consiliului.....	70
4.3. Componența Consiliului.....	71
4.4. Organizarea și funcționarea Consiliului.....	73
4.4.1. <i>Președinția Consiliului</i>	73
4.4.2. <i>Organele auxiliare</i>	76
4.4.2.1. <i>Secretariatul general</i>	76
4.4.2.2. <i>Comitetul reprezentanților permanenți ai statelor membre (COREPER)</i>	78
4.4.3. <i>Întrunirea Consiliului</i>	81
4.4.4. <i>Metodele de lucru pentru un Consiliu lărgit</i>	88
4.4.5. <i>Votul</i>	91
4.4.5.1. <i>Aspecte generale</i>	91

4.4.5.2. Procedura scrisă obișnuită și procedura tacită	92
4.4.5.3. Procese verbale	93
4.4.5.4. Modul de votare	94
4.4.6. Actele.....	103
4.4.6.1. Semnarea actelor.....	103
4.4.6.2. Forma actelor	104
4.4.6.3. Accesul publicului la documentele Consiliului.....	105
4.5. Atribuțiile Consiliului	110
4.5.1. Atribuții legislative	110
4.5.2. Atribuții bugetare.....	111
4.5.3. Atribuțiile executive.....	111
4.5.4. Atribuții în domeniul PESC.....	111
4.5.5. Atribuții în sectorul apărării dreptului comunitar.....	112
4.5.6. Atribuții în impulsionarea acțiunii și a dreptului comunitar.....	112
4.5.7. Alte atribuții	113
CAPITOLUL 5. Parlamentul European.....	114
5.1. Aspecte introductive.....	114
5.2. Membrii Parlamentului European	117
5.2.1. Alegerea parlamentarilor europeni.....	117
5.2.1.1. Prevederi comunitare.....	117
5.2.1.2. Prevederi naționale	131
5.2.2. Numărul parlamentarilor europeni.....	138
5.2.3. Observatorii.....	141
5.2.4. Mandatul deputaților europeni.....	144
5.2.4.1. Aspecte generale	144
5.2.4.2. Începutul mandatului.....	145
5.2.4.3. Terminarea mandatului.....	146
5.2.4.4. Statutul parlamentarilor	149
5.2.4.5. Privilegii și imunități	150
5.2.4.6. Indemnizația și pensia	154
5.2.4.7. Personalul.....	156

5.2.4.8. <i>Transparența și interesele financiare ale deputaților europeni</i>	157
5.2.4.9. <i>Alte drepturi și obligații ale parlamentarilor europeni</i>	158
5.3. Funcționarea Parlamentului European	160
5.3.1. <i>Sediul</i>	160
5.3.2. <i>Data desfășurării activităților Parlamentului</i>	162
5.3.3. <i>Limbile folosite</i>	163
5.3.4. <i>Grupurile politice</i>	164
5.3.4.1. <i>Aspecte generale</i>	164
5.3.4.2. <i>Grupul PPE</i>	168
5.3.4.3. <i>Grupul Alianței Progresiste a Socialiștilor și Democraților (SD)</i>	170
5.3.4.4. <i>Grupul Alianței Liberalilor și Democraților pentru Europa (ALDE)</i>	172
5.3.4.5. <i>Grupul Verzilor/Alianța Liberă Europeană</i>	175
5.3.4.6. <i>Grupul Conservatorii și Reformiștii Europeni</i>	176
5.3.4.7. <i>Grupul Confederal al Stângii Unite Europene/ Stânga Verde Nordică (EUL-NGL)</i>	178
5.3.4.8. <i>Grupul Europa Libertății și Democrației</i>	179
5.3.4.9. <i>Statutul și finanțarea partidelor politice la nivel european</i>	180
5.3.5. <i>Președintele Parlamentului European</i>	185
5.3.6. <i>Vicepreședinții Parlamentului European</i>	190
5.3.7. <i>Chestorii Parlamentului European</i>	191
5.3.8. <i>Biroul</i>	192
5.3.9. <i>Conferința președinților</i>	193
5.3.10. <i>Comisiile parlamentare</i>	195
5.3.10.1. <i>Aspecte generale</i>	195
5.3.10.2. <i>Comisia pentru afaceri externe</i>	200
5.3.10.3. <i>Comisia pentru dezvoltare</i>	201
5.3.10.4. <i>Comisia pentru comerț internațional</i>	201
5.3.10.5. <i>Comisia pentru bugete</i>	202
5.3.10.6. <i>Comisia pentru control bugetar</i>	202
5.3.10.7. <i>Comisia pentru afaceri economice și monetare</i>	203

5.3.10.8. Comisia pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale.....	204
5.3.10.9. Comisia pentru mediu, sănătate publică și siguranță alimentară.....	205
5.3.10.10. Comisia pentru industrie, cercetare și energie.....	206
5.3.10.11. Comisia pentru piața internă și protecția consumatorilor.....	206
5.3.10.12. Comisia pentru transport și turism.....	207
5.3.10.13. Comisia pentru dezvoltare regională.....	207
5.3.10.14. Comisia pentru agricultură și dezvoltare rurală.....	208
5.3.10.15. Comisia pentru pescuit.....	208
5.3.10.16. Comisia pentru cultură și educație.....	209
5.3.10.17. Comisia pentru afaceri juridice.....	209
5.3.10.18. Comisia pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne.....	210
5.3.10.19. Comisia pentru afaceri constituționale.....	211
5.3.10.20. Comisia pentru drepturile femeii și egalitatea de gen.....	212
5.3.10.21. Comisia pentru petiții.....	212
5.3.11. Conferința președinților de comisie.....	212
5.3.12. Delegațiile interparlamentare.....	213
5.3.13. Conferința președinților de delegație.....	215
5.3.14. Secretariatul General.....	215
5.3.15. Desfășurarea lucrărilor.....	215
5.3.16. Ordinea lucrărilor Parlamentului.....	218
5.3.17. Reguli generale pentru desfășurarea ședințelor.....	222
5.3.18. Măsuri în caz de nerespectare a regulilor de conduită.....	225
5.3.19. Cvorum și vot.....	227
5.3.19.1. Cvorumul.....	227
5.3.19.2. Amendamentele.....	228
5.3.19.3. Procedura de vot.....	230
5.4. Competențele Parlamentului European.....	239
5.4.1. Competența legislativă.....	239
5.4.1.1. Aspecte generale.....	239

5.4.1.2. Reprezentarea Parlamentului la reuniunile Consiliului.....	241
5.4.1.3. Drepturile de inițiativă conferite Parlamentului prin tratate	242
5.4.1.4. Inițiativa prevăzută la articolul 225 TFUE	242
5.4.1.5. Examinarea documentelor legislative	243
5.4.1.6. Prima lectură.....	243
5.4.1.7. A doua lectură	250
5.4.1.8. A treia lectură	253
5.4.1.9. Încheierea procedurii legislative.....	254
5.4.1.10. Procedura de aviz conform.....	256
5.4.2. Competența în domeniul internațional	258
5.4.2.1. Aspecte generale.....	258
5.4.2.2. Extinderea Uniunii	258
5.4.2.3. Acordurile internaționale.....	261
5.4.2.4. Consultarea și informarea Parlamentului în cadrul politicii externe și de securitate comună.....	261
5.4.3. Competența bugetară.....	263
5.4.3.1. Aspecte generale.....	263
5.4.3.2. Proceduri bugetare	264
5.4.3.3. Proceduri bugetare interne.....	265
5.4.4. Competența în numirea membrilor altor instituții europene	265
5.4.4.1. Aspecte generale.....	265
5.4.4.2. Numirea Înaltului Reprezentant pentru politica externă și de securitate comună	266
5.4.4.3. Alegerea Președintelui Comisiei	266
5.4.4.4. Alegerea Comisiei.....	267
5.4.4.5. Numirea membrilor Curții de Conturi	268
5.4.4.6. Numirea membrilor Comitetului Director al Băncii Centrale Europene	268
5.4.4.7. Numirea Ombudsmanului.....	269
5.4.4.8. Rolul Parlamentului European în procesul numirilor pentru Agențiile Uniunii Europene.....	270
5.4.5. Competența de cenzură.....	270

5.4.6. <i>Competența în domeniul cooperării polițienești și judiciare în materie penală</i>	271
5.4.7. <i>Atribuții consultative</i>	272
5.4.8. <i>Competențe de natură jurisdicțională</i>	273
5.4.9. <i>Forum politic și mijloc de comunicare</i>	274
5.4.9.1. <i>Aspecte generale</i>	274
5.4.9.2. <i>Formularea de întrebări către celelalte instituții europene</i>	274
5.4.9.3. <i>Rezoluții și recomandări</i>	276
5.4.10. <i>Posibilitatea de petiționare</i>	279
5.4.11. <i>Ombudsmanul (Mediatorul European, Avocatul Poporului)</i>	283
5.4.11.1. <i>Apariția instituției Ombudsman-ului pe continentul European</i>	283
5.4.11.2. <i>Răspândirea instituției în spațiul european</i>	287
5.4.11.3. <i>Ombudsmanul European conform modificărilor aduse de Tratatul de la Lisabona</i>	291
5.5. Parlamentele Naționale	304
CAPITOLUL 6. Comisia Europeană	307
6.1. Considerații generale	307
6.1.1. <i>Scurt istoric</i>	307
6.1.2. <i>Comisia Europeană în prezent. Elemente definitorii</i>	312
6.2. Componenta Comisiei Europene	313
6.2.1. <i>Comisarii europeni</i>	313
6.2.2. <i>Președintele Comisiei Europene</i>	318
6.2.3. <i>Înaltul Reprezentant pentru Politica Externă și de Securitate Comună a Uniunii</i>	322
6.3. Statutul membrilor	326
6.4. Organizarea Comisiei Europene	333
6.4.1. <i>Aspecte generale</i>	333
6.4.2. <i>Colegiul Comisiei</i>	334
6.4.3. <i>Cabinetele comisarilor</i>	348
6.4.4. <i>Secretariatul General</i>	351

6.4.5. <i>Directoratele (Direcțiile) Generale și Serviciile</i>	353
6.4.6. <i>Serviciile speciale</i>	397
6.4.7. <i>Personalul Comisiei Europene</i>	397
6.4.7.1. <i>Aspecte generale</i>	397
6.4.7.2. <i>Încadrarea personalului</i>	400
6.4.7.3. <i>Carierea</i>	403
6.4.7.4. <i>Încetarea raportului de funcție publică europeană</i>	405
6.4.7.5. <i>Personalul nepermanent</i>	407
6.4.7.6. <i>Codul de bună conduită administrativă pentru personalul Comisiei Europene în relațiile sale cu publicul</i>	408
6.5. Funcționarea Comisiei Europene	413
6.5.1. <i>Ședințele Comisiei</i>	413
6.5.2. <i>Pregătirea și aplicarea deciziilor Comisiei</i>	417
6.6. Atribuțiile Comisiei Europene	419
6.6.1. <i>Considerații generale</i>	419
6.6.2. <i>Funcția de inițiativă</i>	421
6.6.3. <i>Funcția de execuție</i>	421
6.6.4. <i>Funcția de supraveghere</i>	422
6.6.5. <i>Funcția de decizie</i>	423
6.6.6. <i>Funcția de reprezentare</i>	423
CAPITOLUL 7. Curtea de Justiție a Uniunii Europene	425
7.1. <i>Aspecte generale</i>	425
7.1.1. <i>Dezvoltarea istorică</i>	425
7.1.2. <i>Competență</i>	427
7.2. <i>Curtea de Justiție</i>	435
7.2.1. <i>Componentă</i>	435
7.2.1.1. <i>Judecătorii</i>	435
7.2.1.2. <i>Președintele Curții</i>	454
7.2.1.3. <i>Avocații generali</i>	455
7.2.1.4. <i>Grefa</i>	459
7.2.1.5. <i>Referenții</i>	462
7.2.1.6. <i>Serviciile Curții</i>	462

7.2.2. Funcționare.....	463
7.2.2.1. Completele de judecată.....	463
7.2.2.2. Timpul, regimul lingvistic, locul desfășurării ședințelor și vacanța judecătorească.....	466
7.2.2.3. Drepturile și obligațiile agenților, consilierilor și avocaților.....	470
7.2.2.4. Deliberările.....	471
7.2.3. Procedura.....	472
7.2.3.1. Aspecte generale.....	472
7.2.3.2. Procedura scrisă.....	473
7.2.3.3. Raportul preliminar și repartizarea cauzelor între completele de judecată.....	476
7.2.3.4. Cercetarea judecătorească și măsurile preparatorii.....	478
7.2.4. Procedura orală.....	482
7.2.5. Procedurile accelerate.....	483
7.2.6. Hotărârile.....	484
7.2.7. Cheltuielile de judecată.....	485
7.2.8. Asistența judiciară gratuită.....	487
7.2.9. Desistarea.....	488
7.2.10. Comunicările.....	489
7.2.11. Termenele.....	490
7.2.12. Suspendarea procedurilor.....	491
7.2.13. Procedurile speciale.....	492
7.2.13.1. Suspendarea și alte măsuri provizorii.....	492
7.2.13.2. Incidentele de procedură.....	494
7.2.13.3. Intervenția.....	495
7.2.13.4. Cauzele judecate în lipsă și opoziția.....	496
7.2.14. Căile extraordinare de atac.....	497
7.2.14.1. Terța opoziție.....	497
7.2.14.2. Revizuirea.....	498
7.2.15. Căile de atac împotriva deciziilor comitetului de arbitraj.....	499
7.2.16. Interpretarea hotărârilor.....	499
7.2.17. Procedura întrebărilor preliminare și alte proceduri în materie de interpretare.....	500

7.2.18. <i>Procedurile speciale prevăzute de articolele 103-105 din Tratatul CEEA</i>	506
7.2.19. <i>Avizele</i>	507
7.2.20. <i>Recursurile împotriva deciziilor Tribunalului</i>	509
7.2.21. <i>Reexaminarea deciziilor Tribunalului</i>	512
7.2.22. <i>Procedurile prevăzute de acordul privind SEE</i>	515
7.3. Tribunalul	516
7.3.1. <i>Aspecte introductive</i>	516
7.3.2. <i>Componentă și organizare</i>	517
7.3.2.1. <i>Judecătorii</i>	517
7.3.2.2. <i>Președintele</i>	527
7.3.2.3. <i>Avocatul general</i>	528
7.3.2.4. <i>Camerele</i>	529
7.3.2.5. <i>Greșa</i>	531
7.3.2.6. <i>Serviciile</i>	539
7.3.3. <i>Funcționarea Tribunalului</i>	539
7.3.3.1. <i>Aspecte generale</i>	539
7.3.3.2. <i>Regimul lingvistic</i>	544
7.3.3.3. <i>Drepturile și obligațiile agenților, consilierilor și avocaților</i>	546
7.3.4. <i>Procedura ordinară în fața Tribunalului</i>	547
7.3.4.1. <i>Procedura scrisă</i>	547
7.3.4.2. <i>Procedura orală</i>	554
7.3.4.3. <i>Măsurile de organizare a procedurii și activitățile de cercetare judecătorească</i>	559
7.3.4.4. <i>Procedurile accelerate</i>	565
7.3.4.5. <i>Suspendarea procedurilor și desesizarea Tribunalului</i>	566
7.3.4.6. <i>Hotărârile</i>	567
7.3.4.7. <i>Cheltuielile de judecată</i>	569
7.3.4.8. <i>Asistența judiciară</i>	571
7.3.4.9. <i>Desistarea</i>	574
7.3.4.10. <i>Comunicările</i>	575
7.3.4.11. <i>Termenele</i>	576

7.3.5. Proceduri speciale în fața Tribunalului.....	577
7.3.5.1. Suspendarea și alte măsuri provizorii.....	577
7.3.5.2. Incidentele de procedură.....	578
7.3.5.3. Intervenția.....	579
7.3.5.4. Hotărârile Tribunalului pronunțate după anularea cu trimitere spre rejudecare	581
7.3.5.5. Cauzele judecate în lipsă și opoziția.....	582
7.3.6. Recursurile împotriva deciziilor Tribunalului Funcției Publice a Uniunii Europene.....	583
7.4. Tribunalul Funcției Publice a Uniunii Europene.....	585
7.4.1. Aspecte introductive	585
7.4.2. Organizarea Tribunalului Funcției Publice	586
7.4.2.1. Aspecte generale	586
7.4.2.2. Judecătorii	587
7.4.2.3. Președintele	594
7.4.2.4. Completele de judecată.....	595
7.4.2.5. Grefierul	598
7.4.2.6. Funcționarii și personalul auxiliar	602
7.4.3. Funcționarea tribunalului Funcției Publice	602
7.4.3.1. Aspecte generale.....	602
7.4.3.2. Cvorumul	603
7.4.3.3. Deliberarea	603
7.4.3.4. Vacanțele judecătorești	604
7.4.3.5. Regimul lingvistic.....	605
7.4.3.6. Drepturile și obligațiile reprezentanților părților	605
7.4.4. Procedura ordinară în fața Tribunalului Funcției Publice.....	607
7.4.4.1. Aspecte generale.....	607
7.4.4.2. Procedura scrisă	608
7.4.4.3. Procedura orală	618
7.4.4.4. Măsurile de organizare a procedurii și activitățile de cercetare judecătorească.....	622
7.4.4.5. Soluționarea amiabilă a litigiilor.....	628

7.4.4.6. Suspendarea procedurilor si desesizarea în favoarea curții de justiție și a tribunalului de primă instanță	629
7.4.4.7. Desistarea, nepronunțarea asupra fondului și incidentele de procedură.....	630
7.4.4.8. Hotărârile și ordonanțele.....	631
7.4.4.9. Cheltuielile	633
7.4.4.10. Asistența judiciară	635
7.4.4.11. Comunicările	639
7.4.4.12. Termenele	640
7.4.5. Proceduri speciale în fața Tribunalului Funcției publice	641
7.4.5.1. Suspendarea si alte măsuri provizorii.....	641
7.4.5.2. Intervenția.....	643
7.4.5.3. Recursul si cauzele trimise spre rejudecare după anulare.....	645
7.4.5.4. Cauzele judecate în lipsă si opoziția.....	646
7.4.5.5. Căile extraordinare de atac.....	647
CAPITOLUL 8. Banca Centrală Europeană.....	651
8.1. Aspecte generale	651
8.2. Organizarea Băncii Centrale Europene	654
8.2.1. Consiliul guvernatorilor.....	655
8.2.2. Comitetul executiv	660
8.2.3. Consiliul general al BCE	670
8.2.4. Comitetele Eurosistemului/SEBC	672
8.2.5. Responsabilitățile organelor de decizie.....	673
8.2.6. Președintele	674
8.2.7. Băncile centrale naționale	674
8.3. Funcționarea Băncii Centrale Europene.....	675
8.3.1. Obligații de raportare.....	675
8.3.2. Bancnotele	676
8.3.3. Funcțiile monetare și operațiunile sebc	676
8.3.4. Operațiunile externe	678
8.3.5. Alte operațiuni.....	678

8.3.6. <i>Supravegherea prudențială</i>	678
8.3.7. <i>Dispoziții financiare ale sebc</i>	678
8.3.8. <i>Capitalul BCE</i>	679
8.3.9. <i>Transferul activelor din rezervele valutare la BCE</i>	681
8.3.10. <i>Active din rezervele valutare deținute de băncile centrale naționale</i>	682
8.3.11. <i>Repartizarea veniturilor monetare ale băncilor centrale naționale</i>	682
8.3.12. <i>Repartizarea profiturilor și pierderilor nete ale BCE</i>	683
8.3.13. <i>Actele juridice</i>	684
8.3.14. <i>Controlul jurisdicțional și aspecte conexe</i>	686
8.3.15. <i>Personalul</i>	686
8.3.16. <i>Privilegiile și imunitățile</i>	687
CAPITOLUL 9. Curtea de Conturi	688
9.1. <i>Prezentare generală</i>	688
9.2. <i>Dezvoltarea Curții de Conturi</i>	690
9.2.1. <i>Apariție și evoluție</i>	690
9.2.2. <i>Dispozițiile Tratatului de la Nisa privind Curtea Europeană de Conturi</i>	693
9.2.3. <i>Dispozițiile Tratatului de la Lisabona</i>	693
9.3. <i>Componența Curții Europene de Conturi</i>	694
9.3.1. <i>Membrii</i>	694
9.3.2. <i>Președintele Curții Europene de Conturi</i>	724
9.3.3. <i>Secretariatul</i>	725
9.3.4. <i>Resursele umane</i>	726
9.4. <i>Organizarea internă</i>	726
9.5. <i>Funcționarea Curții de Conturi a Uniunii Europene</i>	728
9.6. <i>Competențele Curții de Conturi a U.E</i>	731
9.7. <i>Accesul publicului la documentele Curții Europene de Conturi</i>	733
9.8. <i>Rezultatele activității Curții Europene de Conturi</i>	734
9.8.1. <i>Publicațiile</i>	734

9.8.2. <i>Prezentarea în fața Parlamentului European și a Consiliului</i>	735
9.8.3. <i>Procedura anuală de descărcare de gestiune</i>	736
9.8.4. <i>Monitorizarea impactului observațiilor de audit</i>	737
BIBLIOGRAFIE	738

PREFAȚĂ

România a aderat la Uniunea Europeană la 1 ianuarie 2007. Din acel moment am făcut parte direct din așa-numita „construcție europeană”, ce începuse cu jumătate de secol înainte, la inițiativa Franței și Germaniei de a-și pune în comun producția de cărbune și oțel. Deși proiectul aderării la UE s-a bucurat de o mare susținere în rândul populației, ce însemna mai precis acest lucru era și, din păcate încă este, pentru majoritatea concetățenilor noștri, o necunoscută. Ei au susținut aderarea, mai ales plecând de la considerentul că nivelul de trai din țările Uniunii Europene este unul cu mult mai ridicat decât cel din România și, de aceea, se spera ca, din momentul integrării în UE și traiul românilor să se îmbunătățească simțitor. Dacă rezultatele aderării sunt acum, la trei ani după momentul 2007, încă subiect de dezbateră, necunoașterea realităților construcției comunitare se păstrează încă la aceleași niveluri. De altfel, și interesul pentru Uniune a scăzut, el fiind reaprins cât de cât, doar cu ocazia celor două campanii electorale din 2007 și 2009 pentru alegerea parlamentarilor europeni. Din păcate și respectivele două momente nu au făcut, de multe ori, decât să aducă o și mai mare confuzie în ceea ce cred românii despre UE, emblematic fiind campaniile unor candidați care susțineau că, odată ajunși în Parlamentul European vor „rezolva” un domeniu precum pensiile.

Necunoașterea modului în care funcționează cu adevărat Uniunea nu este însă specifică doar românilor; ea se întinde în toate țările membre UE și provine chiar din modul în care a fost construită aceasta la mijlocul secolului trecut. Dat fiind că,

națiunile europene trecuseră prin două războaie mondiale care exacerbaseră sentimentul național, a fost destul de greu să se impună o construcție solidă, de genul SUA; în schimb, s-a optat spre politica pașilor mărunți și a compromisului, între nivelul național și cel comunitar de luare a deciziilor. Astfel, fiecare din principalele instituțiile create în Comunități a fost lăsată să aibă un cuvânt de spus, mai mult sau mai puțin important: Comisia Europeană, pentru că reprezenta într-un fel, actorul cel mai independent de interesele naționale, Consiliul de Miniștri tocmai pentru că le reprezenta cel mai direct, iar Parlamentul European, ca reprezentant direct al cetățenilor statelor membre. Așa s-a ajuns ca, pentru adoptarea unui act legislativ comunitar, acesta să fie trecut printr-un proces complicat, în care erau implicate toate instituțiile citate. Ori, pentru omul de rând, căruia nici măcar nivelul național de funcționare a statului nu îi este foarte clar, nivelul comunitar deja devenea o nebuloasă.

În anii 2000 s-a dorit, cel puțin la nivel declarativ, ca Uniunea să fie adusă „mai aproape” de cetățenii ei. Astfel, s-au luat câteva inițiative, cea mai cunoscută fiind aceea a „*Constituției europene*”, prin care se dorea atât o simplificare a cadrului legislativ comunitar primar, cât și o creștere a importanței nivelului comunitar în viața de zi cu zi a cetățenilor UE, precum și democratizarea mai mare a modului de funcționare a structurii Unionale, printr-o mai mare putere acordată Parlamentului European, ca for direct ales de cetățeni. Rezultatul nu a fost cel așteptat, proiectul de „*Tratat instituind o Constituție pentru Europa*” fiind un text complex, de sute de pagini, spre deosebire de simplitatea Constituțiilor naționale, și având și defectul fundamental că, nu a putut fi pus în practică. În schimb, s-a optat pentru un nou tratat modificator al celor deja existente, practică ce duce la crearea unui cadru deosebit de stufos și nedeslușit pentru nespecialiști. S-a ajuns astfel ca, Uniunea să fie în continuare, ceva depărtat de conștiința cetățeanului de rând, chiar dacă impactul ei este direct asupra mai multor laturi din viața de zi cu zi a acestuia. Relevant pentru modul

în care europenii privesc construcția europeană este faptul că, aproape de fiecare dată, în ultimii 20 de ani, când li s-a cerut opinia în cadrul unor referendumuri cu privire la schimbările aduse cadrului unional, ei s-au opus, cel puțin într-o primă fază. Astfel, danezii au respins la începutul anilor `90, Tratatul de la Maastricht, irlandezii peste un deceniu, pe cel de la Nisa, francezii și olandezii, Constituția Europeană, iar irlandezii au recidivat în privința Tratatului de la Lisabona. Un alt exemplu oficial de cât de „populară” este Uniunea printre cetățeni, este și extrem de slaba lor participare la alegerile pentru Parlamentul European.

Cartea de față își dorește să aducă lumină, atât publicului larg cât și celor cu activități legate direct de fenomenul comunitar, cu privire la unul dintre cele mai importante aspecte ale Uniunii, sistemul său instituțional. Pentru a realiza acest lucru am structurat prezentarea pe mai multe capitole: unul cu privire la modul în care Uniunea s-a dezvoltat de la începuturi și până în prezent, altul în care se tratează caracteristicile generale ale sistemului instituțional comunitar și, mai apoi, câte unul pentru fiecare dintre instituțiile care fac parte din acest sistem, astfel cum a fost el redesenat de Tratatul de la Lisabona, intrat în vigoare la sfârșitul anului 2009, respectiv la 1 decembrie.

În cadrul prezentării fiecărei instituții s-a încercat cuprinderea cât mai multor aspecte, de la modul în care e organizată, la modul de funcționare sau atribuțiile sale, însă s-a insistat și pe prezentarea personalului care face parte din conducere, considerându-se că acesta, de multe ori, ajunge să reprezinte mult mai mult pentru caracteristicile vieții unui organism, decât litera unui Tratat sau Regulament de Funcționare. În același timp, am dorit să prezentăm și exemple concrete din modul în care aceste instituții au fost implicate în viața Uniunii, pentru a trece dincolo de discursul pur teoretic, în zona practicii de zi cu zi.

CAPITOLUL 1

Scurt istoric al Uniunii Europene

1.1. Comunitățile Europene

1.1.1. *Tratatul de la Paris. Instituirea Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului*

Sfârșitul celui de-al doilea Război Mondial a lăsat în urma sa, o Europă distrusă din punct de vedere material, frământată de puternice crize politice și divizată prin „*Cortina de Fier*” în două blocuri: Est și Vest¹. Totuși, această distrugere și divizare nu putea să rămână fără urmări. Este momentul în care se constatau efectele eșecului controlului colectiv al beneficiilor revoluției industriale, care a degenerat în înarmare și în producție militară, dincolo de nevoile imediate de apărare, riscurile manipulării și îndoctrinării maselor și limitele Statului-Națiune², care a alunecat în imperialism și în naționalism agresiv³. Astfel, după eșecul Ligii Națiunilor, în 1945⁴ se creează Organizația Națiunilor Unite, urmată de alte organizații cu vocație mondială: Fondul Monetar Internațional (1946), Banca Mondială (1946), Carta de la Havana (Carta Internațională a Comerțului, 1946), Acordul General al Tarifelor și Schimburilor (GATT, 1946).

¹ Roxana Mariana Popescu, Mihaela Augustina Dumitrașcu, Augustin Fuerea, *Drept comunitar european*, Ed. ProUniversitaria București, 2004, p. 13.

² A se vedea în acest sens Eric Hobsbawn, *Age of extremes*, Abacus, St Ives, 2002.

³ Cezar Birzea, *Politicile și instituțiile Uniunii Europene*, Ed. Corint, București, 2001, p. 28.

⁴ Dumitra Popescu, Adrian Năstase, *Drept internațional public*, Casa de Editură și presă „Șansa” SRL, București, 1997, p. 257 și urm.